

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Дванаесетата седница на Националниот совет
за евроинтеграции, одржана на 29.01.2010 година

Скопје, јануари 2010 година

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Дванаесетата седница на Националниот совет
за евроинтеграции, одржана на 29.01.2010 година

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, Уставна сала, со почеток во 10,24 часот.

Седницата ја отвори и со неа претседаваше Радмила Шекеринска, претседател на Националниот совет за евроинтеграции.

РАДМИЛА ШЕКЕРИНСКА:

Најпрвин сакам да се извинам за корекцијата што ја направив околу времето за одржување на денешната седница, прво ве повикав за во 11,00 часот, а потоа го променивме времето за 10,00 часот, по барање на некои од претставниците на Советот.

Јас би сакала да ве замолам, во текот на наредната недела кога ќе имате време да стапиме во контакт и да ми кажете дали има некои денови во неделата кога не можете да доаѓате, имаше одредени претставници кои имаат региолиозни обврски, знам дека некои од организациите каде што имаме претставници имаат класични денови кога одржуваат редовни средби, кај пратениците тоа е малку променливо и во принцип гледам во петок да не се закажуваат седници, меѓутоа во вторник, среда и четврток се пленарни седници, а понеделник е ден за комисии и петок останува како една од ретките отворени опции.

Ја отворам Дванаесеттата седница на Националниот совет за евроинтеграции.

Најпрвин да го поздравам денешното присуство на госпоѓата Гарсија Де Лара која е во својство на претставник на претседавачот на Европската унија, Кралството Шпанија, како и претставниците од Делегацијата на Европската унија. Токму сега кога е избрана и новата Комисија и новите претставници на Европската унија, се надевам дека и оваа година ќе имаме подеднакво добра соработка и со претседавачот и со Делегацијата на Унијата.

Денес е предложен дневен ред со една точка.

Јас во текот на следната недела со секој од вас да направам консултации околу програмата за работа на Националниот совет за евроинтеграции оваа

година. На следната седница би имале некој материјал, меѓутоа мислам дека е добро претходно со различните членови во Советот да поразговарам и да земам предвид што е можно поширок круг на предлози. На таа седница ќе разговараме и за темите што Националниот совет за евроинтеграции ќе ги покрие, освен оние актуелни од кои никогаш не бегаме, како и начинот на работа и некои отворени прашања кои ни останаа уште од 2009 година.

Ќе ве замолам, доколку имате иницијативи и идеи во текот на следната година во такви непосредни неформални контакти да поразговараме малку на тие теми.

Денес имаме една обемна тема, Националната програма за усвојување на правото на Европската унија Ревизија 2010 година. Еднаш веќе ваква програма разгледувавме. Навистина се работи за еден обемен материјал што се надевам имавте прилика, барем во оние делови кои ги сметате за значајни, да ги погледнете и да го искористите материјалот кој дојде од Собранието, од Секторот за поддршка на Националниот совет за евроинтеграции.

Ќе започнам со тоа што ќе му дадам збор на Вицепремиерот за европски прашања господинот Наумовски, а потоа ќе отворам дискусија.

Како последна информација, еден од анексите кој ја сочинува Националната програма не ви беше доставен затоа што тој и ние го немаме и се однесува на вработувањата кои треба да бидат направени во текот на 2010 година, за реализација на Националната програма. Бидејќи тој се уште се усогласува во рамките на Владата, штом ќе го добиеме од таму ќе го погледнеме. Мислам дека е згодно тој дел од Националната програма да го дискутираме по една друга тема, а тоа е колку нашата администрација е подготвена да се соочи со следната фаза во европските интеграции. Меѓутоа, да не се буните ако не достига Анексот 2, ако не се лажам тоа се причините.

Повелете господине Наумовски.

ВАСКО НАУМОВСКИ:

Благодарам на поканата да присуствувам на денешната седница.

На денешната седница предмет, според дневниот ред, е Националната програма за усвојување на правото на Европската унија Ревизија 2010 која беше усвоена од страна на Владата на 133-тата седница одржана на 29 декември 2009 година.

Основна цел на оваа годишна ревизија не беше само редовно ажурирање на програмата туку уште повеќе одобрување на механизмите за реализација на приоритетите преку воспоставување на еден систем на постојан мониторинг на имплементацијата на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија.

Веднаш по добивањето на Извештајот на Европската комисија за напредокот на Македонија во октомври 2009 година, започна процесот на ревизија на Националната програма при што како краен рок за донесување на НПА 2010 година, беше поставен крајот на 2009 година.

Ревидирањето на програмата пред истекот на годината беше од особена важност заради силната определба на Владата од почетокот на 2010 година да започне со следење на исполнување на предвидените цели и активности што воедно претставува и најдобра потврда за решителноста и одржувањето на моментумот во процесот на реформите.

Дополнително, овогодинашната ревизија на програмата овозможи поместување на циклусот за период од 2 и 3 месеци порано односно нивно поклопување со календарската година.

Колку за споредба со минатите години, годишните ревизии се заокружуваат редовно во периодот март-април што на некој начин го отежнуваше исполнувањето на цели активности кои како почетен датум го имаа први јануари. Значи за прв пат оваа година програмата е усвоена пред почетокот на календарската година. Минатата година на пример, дискусијата по однос на програмата на Националниот совет се случуваше во мај, за разлика од оваа година за истата дискутираме веќе во јануари, со што сметам дека направивме чекор напред.

Во почетокот на јануари СЕП, на серија состаноци со надлежните министерства кои се јавуваа како носители на најголем дел од активностите ја дискутираше динамиката за реализацијата на планираните активности во тековната 2010 година.

Програмата што денес се разгледува е резултат на работата на работните групи составена од претставници од министерствата и другите институции и органи на државната управа. Овој документ помина низ еден широк процес на меѓуресорска консултација, при што истиот беше доставен на мислење до вкупно

68 институции, министерства и други органи на државната управа кои ќе бидат носители на активностите.

После усвојувањето Програмата беше доставена до Европската комисија односно до Делегацијата на Унијата во Скопје. Веќе беше одржана расправа по истата во соодветната собраниска Комисија за европски прашања, а вчера документот беше дискутиран со претставниците на граѓанските асоцијации.

Бидејќи Националната програма е еден документ кој ќе се адаптира и во текот на годината, сите забелешки што ќе произлезат од дискусиите во Собранието, на Комисијата за европски прашања, денес или во друга прилика од Националниот совет и во граѓанските организации, секако ќе бидат земени во предвид од страна на Владата на Република Македонија.

Веднаш по усвојувањето Националната програма беше објавена на веб страницата на СЕП со што е ставена на увид на пошироката јавност и дополнително е зголемена транспарентноста на целиот процес.

Кои се целите што сметаме дека се постигнуваат со овогодинашната ревизија на програмата:

Првото е адресирање на наодите и препораките од Извештајот на Европската комисија за напредокот на Македонија што беше објавен во 2009 година, опфаќање на препораките изнесени на работните состаноци на Комитетот за стабилизација и асоцијација и подкомитетите одржани во текот на 2009 година, но исто така и од одржаните мисии и технички состаноци кои наши претставници ги имаа со претставниците на Европската унија, понатамошна анализа и обработка на приоритетите од партнерството за пристапување и пред се фокусот на оваа програма е ставен на среднорочните приоритети од членството, вклучување на коментарите на Европската комисија во однос на НПА 2009 година, ревидирање на корпусот на европското законодавство со кое се усогласува Република Македонија како и одржување на динамиката на јакнење на институциите со цел приоритетите зацртани во Националната програма соодветно да се реализираат.

Исто така сметаме дека со оваа програма се подобрува конзистентноста и кохерентноста на овој документ со стратешките и буџетските планови на сите министерства и останатите кои беа вклучени во реализацијата.

Како и предходните години и оваа година се следи истата структура и концепт на документот, значи политички креитериуми, економски, посебно да се

преземат обврските кои произлегуваат од членство, административни капацитети, подготовка на националната верзија на АКИ и информирање и комуникација со јавноста за процесот на интегрирање на Македонија во Европската унија.

По секој од наведените делови е даден преглед на тековната состојба во однос на постоечките административни капацитети, законодавството, како и преглед на планираните краткорочни и среднорочни приоритетни активности во однос на административното зајакнување и усогласување на законодавствата. Со други зборови оваа програма го опфаќа нормативниот аспект на приближување на Република Македонија во Европската унија односно документот содржи план за постепено транспонирање на европското законодавство во релевантното национално законодавство. Исто така програмата опфаќа активности кои директно се однесуваат на подобра и поефикасна имплементација.

Во однос на табеларниот дел, прилозите на НПА, состојбата е следна:

По однос на законодавството т.е. национални правни акти кои се предмет на усогласување со законодавството на Европската унија, Националната програма опфаќа усвојување вкупно на 103 закони и 375 подзаконски акти кои се планирани да бидат подготвени и усвоени во текот на 2010 година. Со овие 103 закони и 375 подзаконски акти се предвидува усогласување со вкупно 844 ЕУ мерки, а покрај усогласувањето со ЕУ мерките, планираните законски акти се однесуваат и на усогласување и прифаќање на меѓународни стандарди како и пристапување кон меѓународни конвенции и договори.

Бидејќи денес дискутираме за програмата за 2010 година и кога зборувам за законите би сакал само да спомнам дека заклучно со денешниот ден, од овие 103 закони кои беа усвоени како план на 29 декември 2009 година, досега вкупно сите закони кои се во собраниска процедура и кои ја поминале собраниската процедура и оние кои што се подготвени од страна на Владата, покажува дека од предвидените 103 закони, 38 закони веќе се подготвени од страна на Владата, а некои од нив веќе се во собраниска процедура, или ја имаат завршено. Сметам дека оваа бројка укажува дека е реално да се очекува до крајот на година Националната програма за усвојување на законодавството ќе биде исполнета можеби со еден процент на реализација највисок во новата историја односно од кога постои Националната програма. Тие исто така се добар

знак за динамиката на реализација која беше наметната од страна на Владата на Република Македонија, во однос на реализацијата на приоритетите зацртани во наредната година.

Во однос на буџетските средства, во НПА е прикажан табеларен преглед на обезбедените буџетски средства за финансирање на НПА приоритетите и во буџетот за 2010 година потребните средства кои ќе бидат искористени за реализација на оваа програма изнесуваат 440 милиони евра, секако распоредени во соодветните буџети на министерствата и другите институции. Тие секако се поврзани со планираните приоритети зацртани во Националната програма.

Таму каде што исполнувањето на приоритетите е со еден повисок износ и навистина чини многу, а лоцираните средства овозможуваат барем делумно реализирање на тој приоритет, а среднорочниот карактер на оваа програма овозможува целосно исполнување на тие приоритети во наредните години.

Дополнително со буџетските средства Националната програма содржи преглед на тековни обезбедени донаторски средства, т.е. проекти кои се финансирани од странски донатори, за финансирање на приоритетите кои се надополнуваат на овие средства што ги спомнав, обезбедени од страна на буџетот на Република Македонија.

Вредноста на активните проекти односно проектите кои веќе се во фаза на реализација поврзани со НПА приоритетите изнесуваат 580 милиони евра, додека во наредниот тригодишен период 2010, 2011 и 2012 година, обезбедени се средства околу 506 милиони евра, при што тука се вклучени и средствата од ИПА, тоа значи проектите би започнале во периодот од 2012 година, а нивната реализација би продолжила и понатаму.

Би сакал да се осврнам и на процесот за имплементација на НПА 2010 и активностите кои се преземаат од страна на Владата и СЕП. Мислам дека со ова што оваа година за прв пат програмата ја усвоивме пред почетокот на календарската година, овозможивме дополнителна усогласеност и конзистентност со буџетското планирање и со програмата за работа на Владата на Република Македонија.

Исто така и во поглед на следењето, подготвена е една посебна матрица на цели и активности кои ќе бидат следени на редовните седници на Владата на Република Македонија во рамките на нашата редовна предточка посветена на

европската интеграција, како и на посебните тематски седници што Владата ги одржува.

Исто така динамизирана е и активноста на работниот Комитет за евроинтеграција во негов полн капацитет и тој сега се состанува најмалку еднаш месечно. Овој состав на ниво на државни секретари ќе овозможи дополнителна динамика на целиот процес и одржување на притисокот врз министерствата да ги реализираат своите обврски на време. Покрај тоа на техничко ниво државните секретари ќе одржуваат редовни состаноци на ниво на работни групи односно раководители на работни групи и раководители на секторите за Европската унија во министерствата и во останатите органи на државната управа.

Во насока на подобрување на степенот на реализација врз основа на одлуката за образување на работните групи, изготвени се решение за образување на овие работни групи и доставени до членовите и истите беа изготвени врз основа на номинациите добиени од страна на надлежните институции. Како еден податок е дека во овие работни групи кои ќе работаат на приоритетите зацртани во Националната програма ќе учествуваат повеќе од 850 членови од државната администрација, органите со јавни овластувања, регулаторните тела и тоа воедно ќе претставува една основна техничка и административна поддршка во процесот на престојните преговори.

Би сакал уште да напоменам дека во однос на законите кои треба да бидат донесени, и имаат јасен европски контекст и сите се пропратени со изјава за усогласеност со европското законодавство, но и коресподентни табели преку кои може јасно и недвосмислено да се види природата и врската на усогласувањето по предложените законски акти.

Исто така би сакал да го изразам своето уверување дека во текот на 2010 година сите институции, вклучително и Собранието на Република Македонија и собраниските тела кои се занимаваат со оваа проблематика, ќе имаат еден конструктивен пристап во реализацијата на Националната програма. Благодарам.

РАДМИЛА ШЕКЕРИНСКА:

Благодарам господине Наумовски.

На почетокот јас направив еден деловнички превид, не го ставив дневниот ред на гласање.

Дали има некој предлози за измена и дополнување на дневниот ред?
(Нема)

Тогаш заклучувам дека работиме по овој дневен ред.

Отворам дискусија.

Ќе ве замолам, особено претставниците кои доаѓаат од различните институции и организации, бидејќи ние минатата година консултации кои закони да ги ставаме на јавни расправи и врз база на старата верзија на Националната програма, донесовме одлука. Ако имате некои сугестии за изземање и додавање на некои од законите кои сега се нови, според планот, во 2010 година кога ќе дискутираме на тема на Националната програма, ве молам укажете ми дека за некој закон постои интерес или потреба да се дискутира.

02/1.- РД/МП

Радмила Шекеринска: (Продолжение)

Останува и натаму сугестијата која што минатиот пат ја упативме до Владата и за подзаконските акти, потребни се јавни расправи кои што не можеме да ги организираме во Советот, туку би требало Владата да ги преземе на себе, бидејќи овие подзаконски акти всушност, овозможуваат да се реализираат законите. Без нив навистина, законите не би можеле да имаат големо значење.

Отворам дискусија по Националната програма.

Кој бара збор?

Повелете професоре Камбовски.

Владо Камбовски:

Оваа е ревизија на Националната програма така што, мислам дека сега е декласирано да даваме воопшто оценки. За тоа сме се расправале многу пати. Мислам дека треба да се фокусираме на дополнување, освежување, дотерување на програмата и во таа смисла јас ќе се задржам само на неколку прашања, обидувајќи се истовремено да дадам и некои предлози.

Првото се однесува на Законот за кривична постапка. Тој закон треба да биде донесен оваа година. Тој е еден исклучително важен закон или мал устав за човековите слободи и права и заслужува една поширока расправа. Предлагам на нашиот совет да биде малку поширока расправата за сите новини што ги

донесува законот, нови начела, нови решенија институти и слично. Претпоставувам дека таа расправа ќе биде подготвена добро и од предлагачот на законот и од Владата, таа сигурно ќе има доста опстојни расправи во Собранието итн. Но, тој закон ќе имплицира итни измени на некои други делови на законодавството, кои не ги гледам овде доволно истакнати во Програмата за ревизија. Тука доаѓа пред се, Законот за јавното обвинителство, Законот за полицијата, Законот за внатрешни работи и Законот за адвокатура. Така што, предлагам на Секретаријатот да го разгледа тоа прашање и во конечната верзија на ревизијата да ги вклучи тие закони. Тие закони не смеат да чекаат. Измените на тие закони мора да стапат во сила истовремено, со Законот за кривичната постапка. Тој ќе има еден подолг локацио легис, така што ова истовремено би значело дека ќе имаме малку време од неколку месеци да поработиме на тие други закони. Со казнено правната област, мислам дека едно друго прашање заслужува внимание и би требало во ревизијата да биде посебно потенциран, а тоа е прашањето за прекршоците и целата област на прекршоците. Во ревизијата е предвидена измена на Законот за прекршоци, но заедно со тоа треба да се направи осврт врз целата законодавна законска прекршочна материја, она што сега според мое мислење го имаме како една неусогласеност, па дури и екстреми, во однос на пропишани казни и слично што произлегува од тоа што секое министерство, според своите потреби интервенира во прекршочната материја, очекувајќи дека со некои драстични казни ќе се постигне целта на финансиска дисциплина, или остварување на некои други цели.

На тој начин се нарушуваат некои основни начела во правниот систем, пред се, начелото на правда и пропорционалност на казната, односно последицата со тежината на делото и хиерархијата на вредностите во правниот поредок. Не смееме да дозволиме за прекршоци кои се полесни дела, да имаме потешко казнување, во споредба со кривичните дела.

Во однос на една друга тема, а тоа е донесувањето кон крајот на идната година на законот за основите на системот за безбедност и разузнавачката дејност. И тоа е исклучително важно прашања за кое мислам дека треба да се најде на расправа пред нашиот совет, затоа што ние имаме една состојба во кој систем на безбедност и разузнавање е поставено врз една хетерогена основа и ние како граѓани и како набљудувачи доаѓаме до сознание дека тој систем не е

кохерентен систем, дека има многу празнини и е добро со еден ваков закон да се постават на еден стабилен и интегрален систем на разузнавање и тоа како безбедносно во односите спрема државата, така и криминалистичко и друго разузнавање и мислам дека таа расправа ќе ни послужи во една прилика да поразговараме за овие доста чувствителни теми, како спорадични теми она што во јавноста е тема на развојно разни шпионски афери и слично, што никако не е во согласност со некои европски стандарди. И ова подрачје како и претходното подрачје, кај казнената област имаме работа со хармонизација, не со некои директиви или регулативи, каде што работата е прилично едноставна, туку подрачје каде што треба да се покаже сето знаење и умешност да се создаде или да се надогради еден систем во согласност со стандардите на Европската унија во делот на човековите права, независното судство, интегритетот на институциите и слично. Така што тука работата е многу покомплицирана отколку имплементацијата на некои јасни решенија во европските регулативи, директиви и други инструменти на хармонизација.

Трето, има една област која не е спомната тука, или барем не е доволно нагласена во ревизијата, а тоа е граѓанско-правната област. Мислам дека треба во овој документ ревизија на програмата да биде јасно зацртана една суштинска тема, а тоа е кодификацијата на граѓанско правната област. Тоа значи во првата фаза внатрешна хармонизацијата на законодавството што го имаме во правната област, исто толку хетерогено, што е оправдан заклучокот кој доаѓа и од Европската унија и од други меѓународни институции, дека ние немаме јасен концепт за многу суштествени прашања во таа област, како што е да речеме сопственичките права, или приватната сопственост. Ние дури немаме ни идеологија за приватната сопственост, затоа што немаме јасен законски концепт за приватната сопственост. Па во Законот за сопственоста имате едни решенија, во Законот за градење имате други решенија, во Законот за земјоделско земјиште имате сосема трети решенија и слично. Без јасен концепт за сопственоста, посебно карактерот на приватната сопственост вие не можете да создавате ништо, ни во делот на економијата, ни во делот на правниот систем ни во неговата ефикасност.

Во втората фаза, таа стратегија на кодификација предлагам да влезе во Програмата и да биде наскоро ставена на дневен ред на Владата, за што мислам дека Министерството за правда нешто подготвува, треба да започне да работи

на подготовка на еден граѓански закон. Нема европска држава во која нема граѓански закон. Тој е еднакво вреден, важен, заедно со уште да речеме, Кривичниот законик, можеби и Трговскиот законик, како и Уставот на државата. Ние тоа прашање одамна го имаме запоставено и добро, прашањето на кодификација е врзано и со други предуслови, и развој на теоријата и судската практика и слично на тоа, меѓутоа, тој процес на кодификација сигурно ќе трае подолго време, но еднаш треба да се започне.

Последното прашање е прашањето за мониторингот на остварувањето на оваа програма. Од ова излагање на потпретседателот на Владата, јас гледам дека Секретаријатот сигурно има подготвено матрица за следење и слично, но добив впечаток дека под мониторинг се подразбира главно мониторинг од страна на Владата на остварување на Програмата. Ние треба да разговараме воопшто на мониторингот на Програмата во една поширока смисла. Затоа и тоа прашање го кандидирам за овие расправи пред нашиот Совет. Затоа, ние не треба да останеме сега на она рамниште кое можеби задоволуваше во претходните години дека ќе ги донесеме сите овие 100 и неколку закони, туку дека почнуваме да ги применуваме тие закони во практиката. Тоа е прашањето на мониторингот на остварувањето на Програмата. Значи, како напредуваат реформите врз основа на овие закони во судската сфера, во полицијата, на пазарот, регулаторни и други тела и слично, кои се ефектите од таквите реформи кои треба да се изразат не само квантитативно, со некои нумерички показатели, решени толку и толку случаи, туку квалитативно, дали значат подобрување во однос на определен статус на права, интереси. Потребата од една ваква расправа е дотолку поголема, што сите ние кои работиме во оваа област, на еден или на друг начин имаме система чисти сознанија дека ние не ги следиме работите во тие области на еден издржан начин. Погледнете, ние се задоволуваме со некои анкети на јавното мислење, кои се апсолутно некаков индикатор на некои состојби, но никако не треба да бидат егзактни основи за изведување на заклучоци. А за да изведете заклучоци, за тоа на пример како напредува судската реформа, ви треба една редица од инструменти меѓу кои се статистичките инструменти. Ние немаме статистички методи за следење на состојбите во судството, во полицијата, во администрацијата и слично. Имаме застарени статистички инструменти. Немаме индикатори за квалитативна оценка за состојбите во одделни области. Редица прашања тука се натрупани, кои

полека, полека мораме претпоставувам со напор на Секретаријатот, на Владата, Заводот за статистика, научни институции и слично што мораме да ги ставаме на маса и полека да го градиме системот на внатрешна евалуација на примената на Програмата, примената на законите и остварувањето на реформите во одредени области, затоа што кога утре ќе започнат преговорите и тие ќе започнат сигурно со евалуација, да се види што е постигнато. Треба и самите да презентираме некои егзактни показатели.

Радмила Шекеринска:

Благодарам господине Камбовски за неколкуте предлози што се однесува до Националната програма, меѓутоа и што се однесува до активностите кои Советот би можел да ги предвиди. Збор ќе дадам на Силвана Бонева, а останатите кои сакаат да се пријават, повелете.

Силвана Бонева:

Благодарам госпоѓо Шекеринска.

Почитувана екселенцио, почитувани претставници на Европската унија, денес можеме да расправаме за еден многу важен документ, а тоа е Ревизијата на Националната програма и добро е тоа што за прв пат, како што кажа потпретседателот на Владата, имаме можност тоа да го направиме на почетокот на годината, не на средината на годината, за да може да ги утврдиме нашите приоритети, нашите цели и да можеме да направиме еден сериозен распоред, една агенда која што сите заедно ќе ја почитуваме до крајот на годината, се со цел, да можеме успешно да ја завршиме, односно максимално можно да успееме Националната програма која што е зацртана и законите кои што се зацртани за донесување заедно со извршната власт да ја оствариме.

Јас сакам да се осврнам на неколку точки од оваа Национална програма кои што се од суштествено значење за целиот политички систем во земјата и токму заради тоа ќе почнам од нашето Собрание и од обврските кои што ние како законодавен дом треба да ги преземеме во оваа 2010 година, се со цел да можат да продолжат реформите во сите сфери во општеството, со тоа и да создадеме сериозен основ за наше приближување кон Европската унија и исполнување на оваа Национална програма. Приоритет треба да биде

консензусот, дијалогот и политичката клима која што се создаде во Собранието на Република Македонија, тоа е клима на взаемно почитување, на доверба, на толеранција и оттаму произлегоа огромен број на закони кои што беа од суштествено значење за исполнување на критериумите кои што се бараа од нас, од страна на Европската комисија, добивање на позитивен извештај. Затоа ќе повторам дека високиот степен на политички дијалог треба да биде наш приоритет, редовните консултации и координации помеѓу сите политички партии во Пармалентот, посебно редовните неделни координации, а и не само неделните координации, туку и дневни координации кои ги имаме многу често со претседателот на Собранието и со координаторите на пратеничките групи, треба да даде еден нормален тек на работата на Собранието. Имаме една обврска која што ни остана од 2009 година, а тоа е усогласување на Деловникот за работа со препораките на Венецијанската комисија. Јас се надевам дека наскоро ќе успееме сите заеднички да постигнеме усогласување, бидејќи најголем дел од ставовите на политичките партии се доближени. Остана многу мал процент од прашањата за кои што треба да се постигне согласност и верувам дека во интерес на нашата европска перспектива ќе го направиме и тој чекор и ќе успееме да донесеме Деловник за работа на Собранието со консензус и ќе можеме да кажеме дека Собранието функционира со Деловник кој што е прифатен од сите, или од мноштвото политички партии од опозицијата и парламентарното мнозинство. Добро е тоа што Комитетот за односи меѓу заедниците ќе биде зајакнат со нови вработувања, со дополнителни 4 вработувања, заради функцијата која што ја има и заради новата активност која што ја започна претседателот. Јас жалам што не е тука господинот Адеми, бидејќи во исто време имаме уште една Комисија за избори и именувања и друга Комисија за економски прашања и не може и тој да стаса насекаде. Затоа сакам да спомнам дека од исклучително значење е односот на претседателот на Комитетот за односи меѓу заедниците кон работата на самиот Комитет и обврските кој што тој ги презема, не само да се гледа усогласување на законите, дали некој закон треба да се гласа со Бадентер, туку и нивното спроведување, уште повеќе одење на терен и спроведување на Охридскиот рамковен договор да се види на локално ниво. Затоа се радувам на овие 4 нови вработувања во Комитетот за односи меѓу заедниците кој што уште повеќе со неговото функционирање ќе ги зајакне меѓуетничките односи во земјата.

Исто така, сакам да се осврнам на тоа дека ќе се постигне уште поголема функционалност на Буџетскиот совет, на Собранискиот канал течат исто така реформите и се надевам оваа година ќе направиме вистинско реформирање на Собранискиот канал и функционирање во интерес на промоција на работата на Собранието. Многу интересни беа забелешките на почитуваниот професор Камбовски и сосема се согласувам дека нам освен тоа што правевме во претходниот период јавни расправи во однос на предлозите на законите, кои што доаѓаат во собраниска процедура, за да го слушнеме мислењето на пошироката јавност, на невладиниот сектор, на експертите, неопходно потребно е и следење на законите кои што ги носиме овде во Собранието на Република Македонија и оттаму, наш врвен приоритет во наредниот период ќе биде следењето на законите, а следењето ќе биде преку надзорните расправи, кои што ги утврдивме со новиот Закон за Собрание и јас се радувам што Министерството за финансии имаше слух и во оваа година на економска криза, сепак да утврди одредени средства и претседателката на Буџетскиот совет, заедно со колегата Марјанчо Николов кој што е заменик координатор на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија, беа во Министерството за финансии и успеаа да одделат одредени средства за спроведување на надзорните расправи и тоа ќе биде од огромно значење, посебно за Националниот совет.

03/1.- СС/ОМ

Силвана Бонева: (Продолжение)

Како што кажа професорот, едно е носењето на законите, меѓутоа да видиме на кој начин се одразуваат законите, како се чувствуваат на терен, кои се забелешките на стопанствениците, така што токму овој форум, мислам дека е тој што може да даде соодветен одговор и сите други што ќе се вклучат во јавната расправа, за да може законите што ги носиме да имаат и повратен одговор за начинот на имплементација и ефектите што се постигнуваат. Тоа треба да биде приоритет на Националниот совет, бидејќи до сега, колку што се сеќавам не сме имале од тој тип на расправи, за тоа кој закон, какви ефекти предизвикува и каква е неговата имплементација на терен.

Тоа би било предизвик во годината што е пред нас и мислам дека и Националниот совет и Собранието и претставниците на извршната власт треба многу сериозно сите заедно да продолжиме со реформите на јавната администрација, во процесот на децентрализација што чекор по чекор почнува да течат односно да се зголемуваат ингеренциите на локалната самоуправа. Реформите во полицијата не се за занемарување и сосема се согласувам со професорот дека размислувањата, со години наназад, за правење на еден интегриран систем на безбедност, разузнавање и контраразузнавање, конечно треба оваа година сериозно да се посвети внимание на тоа, за да може да се најде моделот, конечно, што ќе го земе Република Македонија и ќе може да биде национален модел, за да може тој интегриран систем да функционира и сите информации да се слеваат во еден центар, а не да имаме на повеќе места информации што доаѓаат, а да нема центар каде ќе се следат тие информации.

Реформите во тој дел се многу тешки, но Република Македонија треба да ги направи.

Исто така, наш приоритет треба да бидат добрите меѓусоседски односи, регионалните односи овде, на Балканот, односите со Република Бугарија, со Република Грција, со Република Албанија, со Србија исто така и со Република Косово, со која што се надевам наскоро ќе имаме веројатно и амбасадор таму, за да можат да продолжат интензивните комуникации на сите нивоа.

Приоритет мора да бидат овие добрососедски односи со нашите колеги и уште повеќе односи на парламентарна соработка што сите земји околу нас не изостанува. Единствено имаме проблем, сеуште, за нормална комуникација со нашиот јужен сосед. Јас се радувам на првичните чекори што беа направени од страна на извршната власт, што се прават од страна на министерот за надворешни работи, премиерот, но мислам дека тоа е многу малку.

Повторно ќе спомнам дека наш приоритет за оваа година, посебно на Собранието на Република Македонија и покрај одговорот на претседателот на

Парламентот на Република Грција дека комуникацијата ќе продолжи во моментот кога ќе се реши спорот со името. Мислам дека треба да упатиме барање до нашите почитувани колеги од Грчкиот Парламент. Да ги известиме повторно дека очекуваме оваа година парламентарна соработка минимум, барем на ниво на групата за соработка со Република Грција, што со години наназад се конституира овде во Парламентот на Република Македонија, но без успех да воспостави нормална комуникација. Убедена сум дека најголемиот проблем што го имаме со името не може да се реши до колку не почнеме и на парламентарно ниво да разговараме едни со други, до колку не се кажат проблемите, односно фрустрациите и перцепцијата што ја имаат грчките парламентарци во однос на наметнатиот проблем што е со името на нашата земја. Од друга страна и тие да слушнат што мислат македонските парламентарци, па на тој начин мислам дека можат да се приближат ставовите на двете земји.

Инаку, ако продолжи тој молк, ако продолжи таа брана или несакање да се воспостави нормална комуникација помеѓу две демократски земји, уште повеќе што Република Грција е лулка на демократијата и веќе е членка на Европската унија и НАТО. Недозволиво е да немаме нормална комуникација како соседи и на политичко ниво заради тоа што граѓаните на Република Македонија и стопанствениците покажаа дека многу добро знаат да се разберат и многу добро можат да соработуваат едни со други.

Токму од тие причини тоа нека биде апел и до почитуваната амбасадорка, да ја пренесат нашата молба до амбасадорката и до Парламентот на нашиот јужен сосед, дека ние, како парламентарци сме подготвени за соработка и дека, како што можеме да имаме добри пријателски односи на разбирање со многу други земји од светот, почнувајќи од Индонезија, Кина, Јапонија, земји што се наоѓаат на други континенти, за нас е неразбирливо да немаме никаква комуникација на парламентарно ниво со нашиот јужен сосед. Со него имаме многу да споделиме заради тоа што не сврзува и економијата, не врзува и

туризмот и историјата, едни со други и мислам дека ред е да почнеме да разговараме едни со други.

Не би сакала повеќе да должам. Нашата обврска треба да си ја завршиме во периодот што е пред нас. Верувам дека Националниот совет и луѓето кои се претставени, сите целни групи од државата, претставени во овој Национален совет ќе помогнат многу во носењето и остварувањето на оваа Национална програма за 2010 година. Благодарам.

Радмила Шекеринска:

Благодарам госпоѓо Бонева.

Ќе кажам неколку зборови, потоа Кенан Хасипи, па Флора Кадриу, па Кржаловски и госпоѓа Нури, чисто да не го заборавам редоследот.

Дозволете ми накусо да се осврнам на Ревизијата за 2010 година. Имав можност, користејќи ја привилегијата како пратеник да говорам и на Комисијата за европски прашања, затоа само накусо на две теми. Едната тема се законите што ги разгледуваме и се согласувам со констатацијата дека во принцип ова е Национална програма што е изработена пред неколку години, што секоја година ја ревидираме, согласно европските права и правила што се менуваат, како што зборуваме и, согласно нашите внатрешни проблеми и нашите внатрешни рокови. За жал, само **бледо** поминување преку законите што треба да се усвојат за 2010 година, покажува дека во 2010 година промените што ги правиме, само околу 10% се однесуваат на променети правила и променети закони во Европската унија. А, 90% од измените што сме ги направиле се должат на тоа што ние не сме ја завршиле работата во 2009 година, па ги поместуваме роковите.

Мислам дека постојат неколку закони за кои што тоа доцнење можеби е и позитивно, поради тоа што навистина треба сериозно, подобро е да бидеме 6 месеци во задоцнување, но навистина законите да бидат добро подготвени. Меѓутоа, мислам дека тоа што станало пракса треба да го измениме во 2010 година. 2009 година ја завршивме со дискусија што покажа дека бројките се

поразителни. Дека ниту 50% од законите што ги планиравме да ги усвоиме во 2009 година не успеавме да ги завршиме. Затоа сега и бројот на закони предвидени за 2010 година се зголемува.

Со жалење констатирав и на Комисијата за европски прашања дека од законите што ни останаа во 2009 година незавршени, дури 16 се одложија за 12 месец, три за 24 месеци. Мислам дека, се надевам дека овој првичен импулс и од страна на Владата, со усвојување на одреден број на закони нема да биде само концентриран на почетокот на годината додека оваа тема е жешка, туку дека тоа ќе стане стандард во однесувањето.

Со жалење денеска сабајлево констатирав дека ниту еден од законите сеуште не се пристигнати во Собранието на Република Македонија, оние што Владата ги усвоила на почетокот на неделата и се надевам дека и такви, дури ситни административни забавувања ќе спречиме да не донесуваат во недоумица. За да не биде после две недели Владата да вели - ние си ја завршивме работата, проблемот е во Собранието. А ситуацијата денеска, на крајот на неделата е дека во Собранието од тие закони нула се присутни на адресите на пратениците.

Второто прашање поврзано со законодавната обврска е прашањето на подзаконските акти. Јас го спомнав на Комисијата, па морам и овде да го кажам, бидејќи мислам дека сега ова се претвора во рак рана на нашето приближување на законодавството. Прашајте било кој експерт кој се занимавал со превземање на европското право ќе ви каже дека најлесна задача е да ги прилагодите законите. Најкрупната, најтешката, временски најнапорна и захтевна работа е да ги прилагодувате подзаконските акти. Бидејќи најголем дел од европските регулативи директно се впишуваат во подзаконските акти. И, ако законот сте го усвоиле, а подзаконските акти ви се во фиоки, тогаш законот не може да се спроведува. Ние и да организираме мониторинг на реализацијата на законот, само ќе констатираме дека тој е празна буква на хартија.

Мислам дека околу неколку закони навистина состојбата е критична. На пример и кај Законот за енергетика, што и политички е многу контраверзен и проблематичен, бројот на подзаконски акти што не се донесени е голем. Два пати го сменивме Законот, а 20-тина подзаконски акти не се донесени. Веќе во јуни предвидуваме нов закон да се донесе. Мислам дека во една чувствителна област создаваме хаос и кај оние кои се инвеститори и кај оние кои се корисници, а сите сме корисници на тој закон.

Веќе спомнав дека, на пример кај Законот за хемикалии, Законот за ѓубрива, законите во делот на земјоделието, сите правилници што се предвидени со новава програма, со новава Ревизија се всушност одложување на роковите за година до две. Мислам дека тоа покажува дека многу повеќе акција и многу повеќе работа ни треба од македонската администрација, пред се од министерствата и Владата, бидејќи тие подзаконски акти ги усвојува Владата. Јас се радувам денеска на оваа информација што ни ја даде вице премиерот дека Работниот комитет се среќава еднаш месечно, за разлика од претходната пракса. Иако малку ми е чудно, затоа што секој вице премиер претходен истото не убедуваше дека Работниот комитет се среќава еднаш месечно.

Во ред, не е ни битно што се случувало, битно е Работниот комитет и државните секретари да сфатат дека ова дебело купче на хартија навистина е 80% нивна задача. И дека без нив оваа задача ќе биде неуспешна.

Една молба, бидејќи тоа ќе биде еден од заклучоците, да не правиме дискусија околу имплементацијата, само еднаш годишно. Само да потсетам дека земавме обврска и Владата презема обврска на секои три месеци да добиваме извештаи за спроведување на Националната програма. Мислам дека тоа ќе биде важно. Можеби ние нема да организираме расправи секои три месеци, но ќе можеме да го следиме темпото.

И вице премиерот сега и претходно истакна дека е донесен, покрај Националната програма и, таканаречен, Акциски план во кој се предвидени

околу 2 илјади активности, ако не се лажам. Мислам дека е добро што е Националната програма на веб страна. Очекувам истото да биде сторено и со Акцискиот план, затоа што навистина ниту Советот, ниту Владата, ниту било која институција смее да си дозволи нешто да не е достапно до граѓаните на Република Македонија.

Последното прашање на кое што сакам да се осврнам е прашањето, се е ова убаво, многу закони, многу подзаконски акти, многу реформи, сето тоа паѓа во вода ако нема уште еден елемент, а тоа се парите. Затоа мислам дека еден од прилозите, а тоа се проектираните буџетски средства, што е тешко навистина да се анализира, во иднина се надевам дека многу повеќе внимание Владата и ние ќе посветуваме на него.

Имав можност да погледнам, има некои нелогичности што ќе ги доставам и до вице премиерот, затоа што мислам дека се повеќе од непрецизност или некои субјективни грешки, меѓутоа сметам дека во една програма, што зборува за инвестиции во следните три години, недозволиво е само три капитални проекти да имаме. И тоа два од нив да бидат минимални, маргинални, а само еден да биде вистински капитален проект, а тоа е делот на инфраструктурата и тоа само во транспортната инфраструктура. Во железницата, има пари колку да се стават пари.

Јасно е дека целиот овој процес на прилагодување на законодавството ќе биде нефункционален, ако во Македонија не најдеме пари за пречистителни станици, од кредити, од донатори или од домашни средства. Целиот овој процес ќе падне во вода ако водите не знаеме да ги прочистуваме. Значи, наместо сегашната непродуктивна кавга, за која што слушаме од медиумите, дали за водите ќе биде задолжено Министерството за земјоделие или Министерството за животна средина и покрај Законот што сме го донеле пред неколку месеци, побитното прашање е како ќе најдеме пари за таа намена.

За жал, во оваа тригодишна програма, не е тоа едногодишна програма, за жал има многу пари за администрација, има многу пари за зајакнување на капацитетите и нема ниту еден капитален објект во делот на екологијата. Проекти и пари. Да се каже дека во таа и таа година, во следните 10 години, не мора да биде за една година, невозможно е, ќе обезбедиме пари за тоа.

Само сакам да ве потсетам или да ве информирам дека во последната Резолуција што се усвои на нашата Комисија, да кажам, во Европскиот парламент, токму тоа ни го спомнуваат. Дека е добро што се менуваат законите во делот на екологијата, меѓутоа одложувањето на прочистителни станици, во сите главни градови и при сите индустриски објекти се прашање што загажува. Одговорот на ваквата, не критика, на ваквата загаженост е - немаме пари за екологија и воопшто немаме пари за капитални објекти.

Така што јас предлагам овој дел, прилогот за проектирање буџетски средства да се ревидира уште еднаш и да се погледне дали некои работи се испуштени, не се земени предвид. Можеби ни треба една дискусија каде што ќе дискутираме за колку години Македонија ќе успее, прво да ги најде парите, а потоа и да ги заврши овие инвестиции. Затоа што земајќи предвид колку Европскиот парламент само посветува внимание, колку Европската комисија е прецизна кога се работи за прашања од животната средина, мислам дека крупните проблеми во преговорите ќе не очекуваат на поглавјето животна средина. Ако не започнеме, а веќе доцниме, ако не започнеме на време, допрва ќе ги гледаме последиците.

Благодарам на вниманието.

Ќе ве замолам Кенан, ако може господинот Бузаку, пред да замине на некои обврски, побара две минути за збор.

Скендер Бузаку:

Ви благодарам за разбирањето.

На кратко сакам да имам свое излагање, бидејќи се работи за голем број закони што треба да се усогласат со правото на Европската унија. Јас ќе говорам за неколку од нив, затоа што немам време и јас брзам.

Се работи за Законот против дискриминација и Законот за културата. Од големо значење е да бидеме внимателни кога говориме за овие закони. Во ред е да се усогласат овие закони само во теоретскиот дел, но треба да се усогласат и во практичниот дел. Затоа е голем срам денеска ако во нашава земја говориме за дискриминација.

04/1.-JM/ LJ

Скендер Бузаку: (Продолжение)

И не би сакал да биде денешна тема на нашава дискусија дека како земја имаме многу други приоритети, како држава и земја кои треба да ги имплементираме и спроведеме. Затоа би било добро денес во ова време да немаме верска сегрегација, а камоли етничка, или културна сегрегација. Значи, да бидеме внимателни како ќе постапиме, да не се задолжуваме со верски проблеми. Би ве замолил да бидеме внимателни што правиме во иднина во однос на културниот дел. Жалам тоа што се случи во манастирот Св. Јован Бигорски. Загрижени се кога еден верски објект на некое место ќе изгори, но да бидеме внимателни дека се опожарени многу џамии и верски исламски објекти и никој не посветил внимание на истите на ова прашање. Бидејќи верските објекти и другите објекти се свети, без оглед за какви верски објекти се говори, да бидеме внимателни и да посветиме внимание на секој верски објект и денес се попречува истите да се реставрираат, да се изградат, или да се обноват. Ви благодарам за вниманието. Благодарам и на Националниот совет и претседателот, бидејќи седницата требаше да почне во 11,00 часот, но со наше барање се презакажа да отпочне во 10,00 часот, бидејќи денес е ден кога имаме верски обреди и затоа ви благодарам за разбирањето. Не би сакал да должам со моето излагање. Ќе се видиме на идните средби. Уште еднаш ви благодарам на вниманието.

Радмила Шекеринска:

Има збор господинот Кенан Хасипи, повелете.

Ќенан Хасипи:

Благодарам госпоѓо претседател. Ве поздравувам сите. Мојата дискусија ќе ја започнам со две клучни констатации и после ќе објаснам зошто така почнувам.

Прво, констатацијата дека има општ национален консензус околу нашите евроатлански интегративни процеси. Ова не случајно го кажувам, затоа што веќе почнуваат да цурат информации дека наводно се напушта евроатланскиот курс итн. тоа е просто невозможно. Ние можеме да зборуваме за брзина, поспора, или побрза, меѓутоа апсолутно не може да стане збор напуштање на тој курс, бидејќи веќе е трасиран тој пат, проверено е и во анкетите кај граѓанството кое што го посакува овој пат. И трета битна работа е што во рамките на тој пат ние веќе неколку години имаме национални програми за усогласување на нашето законодавство со законодавството на Европска унија кое што нормално се надополнува, проширува, ревидира. Како резултат на активностите што се преземени од страна на Република Македонија во корелација со она што стои во извештајот на Европската комисија и во рамките на таа резултанта ние наредната година ја усогласуваме нашата програма во рамките на она што е резултанта од овие две активности. Сите дискусанти овде со најискрени намери укажаа на работите кои што треба да се направат за да се динамизира тој процес. Јас нема да се повторам со нив, меѓутоа само ќе се навратам дека господинот Камбовски наметна многу интересна тема. Само за потсетување, пред неколку месеци ние добивме една рамковна стратегија за реформи на правосудството од страна на Министерството за правда која што бараше од сите учесници во овој процес да ги изнесат своите мислења на кој начин да се реформира правосудниот систем, имајќи во предвид дека е тоа клучна карика во остварувањето на нашите евроатлански аспирации. Јас се надевам дека и пошироката јавност, се разбира и стручната јавност во оваа свера ќе го даде својот придонес, посебно во оној дел кој што го потенцираше и господинот Камбовски. Тука нормално дека постои простор и во прорамата тоа да се земе во предвид.

Јас би се осврнал само на неколку елементи кои по мое длабоко уверување се многу битни, имајќи го во предвид мултиетничкиот и мултиконфесионалниот карактер на државата. Тоа е едно. Второ, би сакал малку да кажам и за граѓанскиот сектор, невладиниот сектор кој по мое

длабоко уверување преставува арматурата на системот, ако власта и органите кои ја чинат државата се цементот и песокот, невладиниот сектор е арматурата која што го зацврстува тој систем и веројатно би ни го забрзал патот во евроинтеграциите. Оттука, законот за здруженијата и фондациите мора јасно да ја дефинира улогата и позициите на невладините организации, посебно на оние кои што се занимаваат со прашањата од јавен интерес. Тоа е многу битно за да го динамизираме овој процес и да имаме полна хармонизација во тој дел.

Што се однесува по прашањата кои што од време навреме предизвикуваат мали, но тектонски пореметувања во односите меѓу етничките заедници, мислам дека со два клучни закона би се довело до стабилизирање на тие тектонски нарушувања. Тоа е Законот за недискриминација и веќе постои интерпарламентарна лоби група која што напорно работи на ова прашање и длабоко сум уверен дека Законот оваа година ќе биде донесен, се разбира со сите оние работи кои што ги повлекува со себе законот. Не е едноставно да се донесе еден ваков закон во рамките на нивната апликација, на апликацијата на закон треба да се имаат во предвид капацитетите на државата, бидејќи со самата имплементација се преземаат одредени обврски кои што бараат нормално имаат одредени финансиски импликации и тука нормално е да се биде многу внимателен за да видиме со која динамика можеме да го имплементираме законот.

Второ важно прашање кое што одвреме навреме, еве наскоро ќе имаме и во Комитетот за односи меѓу заедниците за проблемите околу употребата на јазиците, тоа постојано фигурира, вибрира, постојано е тема на дискусија. Мораме уште од сега да размислуваме да работиме на ратификацијата на европската повелба за регионални, или малцински јазик. Крупно е прашањето имајќи во предвид дека сме мултиетничка заедница во која што освен македонскиот јазик во службена употреба е јазик што го зборуваат над 20% од населението, на локално ниво исто така, и другите заедници кои што се над 20% имаат употреба на својот јазик. Тие релации треба добро да ги дефинираме и мислам дека оваа повелба во глобална рамка ќе ни ги покаже правците во кои треба да ги усмериме нашите активности за да го стабилизираме и ова што морате да признаете од време на време предизвикува сериозни нарушувања во односите помеѓу различните заедници.

Ние ако се сеќавате донесовме Закон за државна администрација, направивме одредени измени и дополнувања, меѓутоа мораме да знаеме дека имаме една обемна јавна администрација и дека тој Закон за јавна администрација треба добро да го проанализираме, бидејќи се работи за една огромна цифра која што нормално е на товар на Буџетот и за да апсолутно биде деполитизирана, модерна, ефикасна и функционална треба и решенијата што ќе бидат предвидени во Законот да одат во тој правец. Така што мислам дека е една обемна тема која што бара сериозен пристап.

Сакам да се осврнам на нешто на кое пак треба да внимаваме. Прво, за состојбите во медиумите од аспект на слободата на медиумите. А овде ќе ги потенцирам состојбите во Македонската радио дифузија како јавен радиодифузен сервис. Дефинитивно ние треба тоа прашање да го ставиме ад акта, бидејќи сериозна држава мора да има свој јавен радиодифузен сервис. Ги знаеме состојбите во тој јавен радиодифузен сервис, тој не само што дава програми на македонски јазик, туку имаме и програми на јазиците на другите заедници што е рефлексција на мултиетничкиот колорит и во рамките на тоа мора да се најдат избалансирани решенија за да немаме ситуации во кои што, да речеме нема капацитет јавниот радиодифузен сервис на соодветен начин да ја обавува својата дејност. Мислам дека тоа беше анекс 3 од Рамковниот договор каде што е и обврска на партнерите, меѓутоа и на меѓународната заедница во сверата на медиумите и радиодифузниот сервис да се помогне во техничко-технолошко усогласување на тој дел, бидејќи многу се битни медиумите постојано да се држи и постојано да се информира граѓанството за она што ние како држава го правиме на патот кон евроинтеграциите.

Уште нешто околу она што госпоѓата Шекеринска го наметна. Факт е дека одредени закони од најразлични причини не можеле да бидат донесени, меѓутоа ние мораме да најдеме еден баланс помеѓу она што е брзина на донесување и квалитетно донесување на законите. Ако се сеќавате во блиско минато постоеја коментари од типот дека не е битно да се носат набрзина закони и бројот на законите, туку битен е квалитетот на законите. Во оној момент кога заостанува одреден број на закони, зошто сега заостанува, зошто сега е напуштена таа брзина и тн. Ние мораме да сфатиме дека мораме да создадеме еден административен капацитет. Второ, мораме да воспоставиме добра корелација помеѓу сите структури на системот: извршната, судската и

законодавната власт и во рамките на законодавната власт да воспоставиме механизми на стандардна соработка кога се во прашање прашањата со европски предзнак. Доколку го воспоставиме тој баланс во рамките на постојните административни капацитети, мислам дека ќе постигнеме една пристојна брзина во напредокот и во усвојувањето на европското законодавство. Мораме да бидеме и објективни и реални колкави ни се капацитетите, посебно колкави ни се финансиските можности. Желбите се едно, меѓутоа реалноста е сосема друга и во рамките на тие желби и таа реалност нормално е да се најде една средина за да имаме еден перманентен напредок во тој правец кој што е евидентен, меѓутоа постојат резерви таа брзина на некој начин да биде побрза и да имаме побрзо реализирање на усогласеноста на нашето право со правото на ЕУ. И она што господинот Камбовски го рече, апсолутно е во право, граѓанско правната област, посебно кодификацијата на граѓанско правната област, внатрешна хармонизација, јасно дефинирање на сопственоста, бидејќи сопственоста е клучен елемент на демократијата, таа мора да биде неприкосновена, затоа што ние не можеме да привлечеме странски инвестиции доколку јасно не ја дефинираме неприкосновеноста на сопственоста кога е во прашање една демократија, модерна демократија и една пазарна економија. Тоа се многу битни работи, бидејќи и колку на изглед да изгледаат мали, тие се сериозен елемент кој што ќе го привлекуваат странскиот капитал, бидејќи во една правно стабилна држава каде што сопственоста е гарантирана, сигурно дека странските инвестиции ќе дојдат. Јас ви благодарам на вниманието и се извинувам што ви одземав малку повеќе време.

Радмила Шекеринска: Благодарам.

Има збор госпоѓа Флора Кадриу.

Флора Кадриу:

Ви благодарам почитувана претседателке. Почитувани присутни сосема се согласувам со констатацијата на мојот колега кој претходно излагаше дека имаме широк консензус, ако сакате и политички и етнички во однос на членството на Република Македонија во евроатланските структури. Се подразбира сето ова произлегува како резултат токму на амбициите и желбите на сите граѓани на Република Македонија, за да бидеме дел од европската цивилизација. Се разбира, за ова треба да се исполнат сите критериуми, треба

да се реализираат реформите, се разбира усогласувањето на законите со европското право. Факт е дека често пати кај нас се случува и ако се донесат законите, истите да не се имплементираат во целост во практиката и во нашето секојдневие. Ќе ви дадам еден мал пример во оваа насока. Ќе го спомнам Законот за употребата на јазиците на тие кои се над 20% во Република Македонија и кои не припаѓаат на македонската заедница. Ова е широка дефиниција, но без оглед на тоа истиот закон да бидам искрена, воопшто не ги исполнува барањата и потребите на албанскиот народ во Република Македонија. Нема унапредување на албанскиот јазик во истиот закон, бидејќи истиот не е систематизиран закон, туку претставува сублимиран закон на законски акти и законски постојни одредби кои само се сублимирани во истиот закон. Значи, го спомнав овој закон, бидејќи истиот како што е донесен од страна на Владата, истиот содржи дека во Република Македонија пратениците Албанци треба да ги имаат сите материјали и документација, говорам за сите материјали на нивен мајчин јазик. Во суштина јас и денес иако законот е донесен една година, и денес на оваа седница материјалот кој сите го имате пред вас и сте го примиле, се подразбира и по електронски пат, јас го немам преведен на албански јазик. Ова уште еднаш докажува како ние ги имплементираме законите во пракса. Се разбира, кога се говори за донесување на закони и за квалитетен пристап во однос на донесување на законите, истото не подразбира временски простор, брзината, моментот кој претходно се спомна од претходните излагачи. Тоа што е квалитетно се докажува во содржината на самите закони.

Кога говориме за консензус во Собрането на Република Македонија околу донесување на закони, тогаш треба да се има предвид дека мнозинството лесно ги донесува законите и без согласност на опозицијата. Значи, лесно донесува закони кои иако опозицијата има свои сугестии, критики и тоа позитивни во насока на подобрување на законите и во насока на донесување на добри закони, се разбира во полза на сите граѓани на Република Македонија и самата држава, често пати овие наши сугестии, критики не се земаат во предвид и законите се донесуваат така како што се предложени од страна на предлагачот, се разбира од страна на Владата. Тоа што би сакал да го подвлечам, претходно една моја колешка спомна дека во Собранието на Република Македонија постои висок процент на политички

дијалог, консензус. Јас би рекла дека нас ни треба уште повеќе да работиме во зајакнувањето на нашиот политички дијалог и во однос на зајакнување на взаемното почитување и взаемната доверба. Кога говорам за имплементација на Охридскиот рамковен договор, прашање е од големо значење за Република Македонија, бидејќи со самото донесување на овој Договор се измени и Уставот и дека со ова се поставија темелите на либерална демократија.

ЛП/ЕС 5/1.-

Флора Кадриу: (Продолжение)

Потполно се согласувам со дискусијата на почитуваниот професор господинот Камбовски кој говори за потреба од мониторинг не само од страна на Владата, кога говори за потребата од разни индикатори и механизми модифицирани, статистички механизми, за да се следи и надгледува токму делот на имплементација на реформите и законите и јас би рекла и на Охридскиот рамковен договор. Овој договор не подразбира само завод како завод за вработување. Сите ние знаеме дека духот на Охридскиот рамковен договор и по 9 години не се имплементира така како што треба во сите области на нашето општество, кое денес има мултиетнички и мултиконфесионален карактер. Не можеме да говориме дека со 4 нови вработувања во Комитетот за односи меѓу заедниците ќе имаме добар резултат во однос на имплементација на Охридскиот рамковен договор. Оваа споредба не можам лично да ја прифатам затоа што вработувањата во суштина сите знаеме не се реализираат како што треба и сите знаеме дека 750 вработени Албанци според Охридскиот рамковен договор седат во нивните домови, добиваат месечни плати и истите не придонесуваат и не се систематизирани во државните институции. Ова е еден факт и треба колку толку да не стимулира да размислуваме во насока на подобрување на актуелната состојба. Кога говориме за Охридскиот рамковен договор, тогаш ја сфаќаме взаемната доверба меѓу заедниците и тогаш говориме за меѓуетничките односи. А меѓуетничките односи се од големо значење. Ние треба да признаеме дека сеуште по овој договор постојат отворени прашања и проблеми и дека за отворените проблеми кои се многубројни ни требаат решенија и одговори вистински, рационални и конкретни, одговори кои ќе овозможат да се зајакне и зголеми взаемната доверба меѓу нас, затоа што само на овој начин можеме да

живееме како што треба и можеме да бидиме посилни во однос на решавањето на надворешните проблеми кои ни се на надворешен план до колку истите постојат, но се подразбира дека постојат.

Во однос на делот на инвестициите кои беа спомнати претходно јас би рекла дека членството на Република Македонија во Европската Унија и НАТО ја докажува стабилноста и безбедноста, ја одразува стабилноста и сигурноста во регионот и само тогаш ќе можеме да говориме за капитални надворешни инвестиции и за инвеститори кои ќе имаат интерес да инвестираат кај нас, се разбира и со подобрување на законите кои ќе им обезбедат и дадат гаранции за нивните инвестиции. За да се реализира сето ова, токму прашањето на името меѓу Македонија и Грција не претставува само проблем на две држави, туку претставува проблем во однос на членството на Република Македонија во евроатланските структури. Сметам дека решението е потребно да се донесе и само на овој начин ќе се овозможи да бидеме што побрзо членка во Европската Унија и треба да зрачине со стабилност и сигурност, за да се постигне истото. Мислам дека има отворени прашања и точки за кои можеме да говориме со денови.

Во овој момент ќе се осврнам на образованието. Јас ќе речам дека токму во делот на Програмата, каде што се говори за мерките што се превземаат за институционално зајакнување на основното и средно образование, се говори за бесплатен превоз на учениците во основните и средните училишта. Сакам да го нагласам фактот дека во руралните подрачја овој превоз недостасува и има поплаки од граѓаните во оваа насока, па бидејќи Владата ова нешто го има прифатено и го предвидува и со оваа програма, тогаш треба да се преземат мерки и во оваа насока и одлуките што се донесени да се реализираат.

Ќе ми дозволите да го подвлечам фактот на донесување на една одлука од страна на Владата, учениците Албанци да учат македонски јазик од прво одделение. Албанците никогаш не одбивале учење на некој јазик, имајќи предвид дека јазикот е средство за разбирање и на крајот на оддавање чест. ова нешто не е дискутабилно, секој Албанец говори македонски јазик, и јас говорам без никакви комплекси, но би било добро и упатно и нашите сограѓани Македонци да покажат интерес за албанскиот јазик, бидејќи на овој начин ќе ја искажат довербата и ќе се зајакне взаемната доверба. Отпорот кон албанскиот јазик веќе е познат и ова е прашање кое треба да се дебатира. Но позначајно е

тоа дека имаме бојкот од учениците Албанци од страна на родителите, од страна на наставниците и ова уште еднаш докажува дека Владата не покажала сензибилност во однос на прашањата и меѓуетничките односи во нашата земја. Мислам дека најголемата одговорност ја има албанската партија на власт, значи ДУИ, бидејќи таа треба да ги артикулира и реализира потребите и правата на албанскиот народ. Се согласувам во целина со мојот колега кога говореше за европскиот документ кој треба да се потпише за употребата на регионалните јазици, па во оваа насока се говори и за албанскиот, но во оваа насока се говори и за турскиот, ромскиот, бошњачкиот јазик итн. Тоа е единствен документ кој Владата на Република Македонија не го има ратификувано со Европската Унија. Мислам дека крајно време да има разбирање во оваа насока, затоа што истиот документ говори за заштита на јазиците, регионалните јазици токму на разни држави кои имаат и мултиетнички карактер.

Има многу прашања за кои може да се дебатира, но времето не ни дозволува. Повторно сум оптимист, мислам дека можеме да постигнеме високо ниво на наш соживот и со ова можеме да бидеме пример во регионот, држава која навистина е демократска функционална држава или има развиено функционална држава, има стабилни институции и има меѓуетничко разбирање, со тоа зрачи мир, безбедност и стабилност, како што Македонија ова го докажува со воените единици кои ги испраќа во разни мировни операции низ светот. Ви благодарам за вниманието.

Радмила Шеќеринска:

Ви благодарам госпоѓо Кадриу.

Има збор господинот Кржаловски, повелете.

Кржаловски:

Благодарам .

Јас ќе имам само општи забелешки, се надевам кратки, само за три прашања кои главно беа истакнати во воведното излагање на вицепремиерот Наумовски. Првото е за самата програма која е на дневен ред, второто е за споменатите новодонесени во Владата 38 закони и третото е за вклученоста на граѓанските организации во понатамошниот процес на евроинтеграцијата.

За самата програма да се надоврзам на она што професот Камбовски го спомна за вклученоста и ревидирањето на самата програма. На вчерашната консултација со граѓанските организации беше даден рок до следниот петок за

детални коментари и затоа јас се задржувам само на општи, а се надевам и за нас важи тоа до следниот петок да доставиме подетални коментари. Тука прашањето ми е дали тие ќе бидат вклучено повторно тврдо на програмата или ќе бидат истакнати на веб страницата кои од нив се прифатени, за да биде комплетиран процесот на консултации по оваа програма, или ова е утврдениот текст па сега прашањето вчера што се постави што ќе се случи со забелешките и како ќе има информација што од тоа е прифатено и како се постапува.

Во однос на второто прашање, го поздравувам донесувањето на 38 нови закони со кои се фаќа чекорот од минатата година и се надевам дека тоа не е или во помал дел резултат на критиката од минатата седница на Националниот совет за евроинтеграции, во поголем дел што се завршија некои постапки кои подолго време се водеа. Тука посебно би го истакнал утврдувањето на текстовите на законот за здруженија на фондации и за спречување и заштита од дискриминација, за кои подолго време директно бевме вклучени и преку работни групи и со темелни консултации, особено што повеќе од 90% од забелешките се прифатија на граѓанскиот сектор и на претходните кои учествуваа во таа работа. Она што преостанува и што очекувам да се случи е, бидејќи ќе одат во редовна постапка, да се организираат јавни расправи, бидејќи рековме на минатата седница дека не го претставуваме целото граѓанско општество ние, туку можеби има потреба од вклучување на други лица и моделот кој го воспостави Советот за евроинтергации за јавни дебати може да биде пример тоа да се направи во следниот период.

Од другата страна на медалот на овој процес е што се соочивме со капацитетот на јавната администрација и можам да забележам дека има преголема концентрација на обврски, премалку луѓе на клучни функции во некои министерства и мислам дека тука треба да се направи редистрибуција и да се искористи оној капацитет, помлади луѓе или повеќе што ги има што се веќе вработени да се вклучат во процесите на донесувањето, на подготвувањето на законите и други работи.

Тоа ме води кон третото прашање на вклученоста на граѓанските организации. Со овие два примера се демонстрира и волја за вклучување на граѓанскиот сектор и за прифаќање на експертизата што ја има и надвор од јавната администрација и препорачувам тоа да се користи понатаму за сите прашања за кои Владата чувствува недостиг на капацитет или се заглавуваат

непотребно, бидејќи нема кој да ги сработи во некои министерства. Тука ми е второто прашање за 35 работни групи, беше кажано дека се веќе составени од претставниците на државната администрација. Прашањето ми е дали се планира и како проширување или вклучување и на актери надвор од државната администрација во тие комисии и во која постапка ќе се спроведат тие вклучувања. Благодарам.

Радмила Шеќеринска:

Ви благодарам господине Кржаловски.

Само како информација, за Законот за здруженија на граѓани и фондации во принцип ни е во нашиот анекс, така што јавна расправа во секој случај ќе треба да организираме и јас очекувам веднаш штом ќе стигне законот во Собранието таа јавна расправа да ја договориме.

Госпоѓа Нури, повелете.

Нури:

Благодарам.

Јас се надоврзувам на коментарите во врска со инклузијата во процесот на апроксимација евроинтеграција. Радува информацијата дека работниот комитет за апроксимација е во функција, но исто така радува и фактот дека се работните групи вклучени. Но не радува фактот, јас направив консултации со господин Чекреџи од Сојузот на стопанските комори дека стопанството не е вклучено во работните групи. А зошто стопанството треба да биде вклучено во работните групи? Ние сме свесни дека немаме капацитет за носење, креирање и др. на закони, но сме во капацитет да евалуираме одредени законски решенија и врз основа на реалните состојби да влијаеме на транзициониот период на нивната примена. Професорот Камбовски спомна дека во преговорите аргументацијата ќе биде клучен фактор и ако сега постепено не создаваме аргументациона документација за оние решенија кои врз стопанството може да имаат негативно влијание до колку веднаш се применат, мислам дека ќе направиме контрапродуктивен процес. Јас сега не можам да кажам, не можам да се сетам точно кога, но пред 4-5 години кога почна да работи Комитетот, подкомитетот и работните групи, стопанството и претставниците беа вклучени и наеднаш тоа замре. Прашањето е дали СЕП има намера да ги вклучи тие луѓе во овие сфери. Зошто е тоа важно плус? Важно бидејќи на страница 30 од Програмата се зборува за проценка на влијанието на регулативата, на РИА, во два пасуса се

вели дека таа е во сила од 1.01.2009 година. Да, таа е правно главно на сила формалано меѓутоа, таа не е во функција, таа не функционира. Некогаш дури и лично се прашувам дали постои консензус во општеството за нејзиното функционирање. Додека тоа не протече по нормални процедури во нашата законодавна активност, ценам дека секаде каде е можно алтернативниот сектор треба да биде вклучен. Заклучоците летимично ги погледнав и можеби би требало да стои барем во една реченица за инклузивноста на невладиниот сектор во оваа проблематика. Ви благодарам.

Радмила Шеќеринска:

Благодарам.

Сега ќе му дадам збор на господинот Наумовски бидејќи треба да замине да одговори на некои од овие прашања, повелете.

Васко Наумовски:

Благодарам. Благодарам и на вас господине Кржаловски. Секако дека вклученоста на невладиниот сектор е од голема значење. Токму затоа ја организиравме расправата со нив. Сите забелешки кои што ќе бидат соодветни на структурата на концептот и на документот секако дека ќе резултираат со предлог заклучоци за редовна ревизија во текот на годината каква што ќе се случи до колку има промени во текот на годината во однос на законодавството во самата Европска Унија до колку се донесат нови документи со кои треба да се усогласиме. Во однос на работните групи раководителот на секоја работна група има можност да предложи вклученост претставници од невладиниот сектор и од бизнис заедницата до колку оцени дека тоа може да придонесе кон подобар пристап во хармонизацијата на областа која што е предмет на работа на соодветната работна група.

Исто така, во однос на животната средина имаше некои забелешки. Можеби не ги гледаме истите документи. Имено, во прегледот на тековна и планирана странска помош животната средина ја имаме на второ место, најмногу има за трансевропски мрежи, на второ место и животната средина со вкупен износ на тековни и планирани средства од 205 милиони евра, што мислам дека не е некоја занемарлива сума и тука се вклучени и пречистителните станици за Гевгелија со 9,5 милиони евра и Прилеп со 19,5 милиони евра.

Во однос на забелешката на останатите закони, граѓанскиот итн., би сакал да напомам дека Националната програма што денес ја разгледуваме се

однесува само на оние законски прописи со кои усогласуваме дел од законодавството на Европската Унија, секако Собранието на Република Македонија продолжува да работи во другите области, можеби дел од нив се однесуваат на хармонизација на законодавството со Европската Унија, меѓутоа, мислам дека во областите за кои што спомнавте исто така се предмет на усвојување на закони од страна на Собранието на Република Македонија, кои не се дел можеби од Националната програма, бидејќи со нив не се транспонира некој дел од европското законодавство.

ПЈ/ЕП - 06/1.

Радмила Шекеринска:

Ви благодарам господине Наумовски.

Да, и во вашата изјава се гледа дека зборуваме за различни документи. Јас не говорев за странската помош, јас говорев за планираните буџетски средства, бидејќи ако Македонија односно сегашнава македонска Влада тврди дека само од донатори ќе успееме да инвестираме во екологија и во другите сфери толку колку што е потребно, тогаш мислам дека Македонија ќе биде единствен случај. Тоа е нереално очекување. Значи, ниту една држава која што стана членка на Европската унија не реши или не и беше дозволено само парите од Европската унија да ги инвестира во екологија. Пари беа дадени, големи средства, но секој од тие проекти бараше големи буџетски обврски за самата Влада. Самиот факт што дури и кај странската помош наведуваме само две пречистителни станици, од кои едната сеуште чека на втор донатор, барем колку што јас знам, билатерален донатор, значи финансиската конструкција не е завршена, а во Македонија нема два града и две позиции на кои што е потребно прочистување на водите, покажува дека овде имаме сериозна финансиска дупка. Значи, не зборуваме за програма за оваа година. Ние како што не потсетија и некои од медиумите имавме декларација во Собранието дека до 2010 година ќе бидеме подготвени за членство. Според сегашната Национална програма очигледно е и велиме, еве до 2012 година ќе бидеме подготвени за членство. Тоа значи дека до 2012 година секој од овие проекти треба барем да почне, бидејќи во екологијата за да добиете потпис на одлуката за членство треба барем прво да имате договор за некои транзициони период и да кажете за три години целосно или за пет години ќе ги споведам сите стандарди. Да кажете за пет години дека ќе ги споведете сите стандарди, денеска треба да

потпишете договор за сите пречистителни станици. И, тоа е невозможно и мислам дека е јасно дека освен пари од странска помош, мора да имаме пари и во нашиот буџет.

Јас во оваа табела проектирани буџетски средства за период 2010 - 2012 година не видов едно евро од 8-те милијарди евра, планирани инвестиции во јавниот сектор од државата кој ги најави премиерот Груевски минатата година. Значи, ако 8 милијарди евра планираме во следниве 8 години да ги потрошиме за јавни инвестиции, што е одлично, тогаш две до три милијарди до 2012 година треба да се потрошат. Тие еден дел ќе одат и во транспорт и во железница и во енергетика и во екологија. Затоа, мислам дека сепак овој преглед на буџетските средства мора уште еднаш барем да се ревидира.

Дали уште некој бара збор?

Ако не, тогаш предлагам да заклучиме вака. Можевте да ги погледнете заклучоците. Имаше еден конкретен предлог што мислам дека можеме да го уфрлиме, а го имаме и во некои од претходните материјали, а тоа е дека во реализацијата на Националната програма за усвојување на европското право, се повикуваат Владата и Собранието на Република Македонија да извршат консултации и да ги вклучуваат сугестиите на бизнисот, на невладиниот сектор, на граѓанското општество. Ќе најдеме некоја соодветна формулација и мислам дека тоа апсолутно не е спорно и ние сме го истакнале неколку пати како политика на Советот.

Повелете господине Мирчев.

Димитар Мирчев:

Во заклучоците прво треба да констатираме дека Националниот совет ја потврдува ревизијата на програмата, па дури после тоа да одиме.

Во втората точка имаше повеќе дискусии и предлози за модернизирање и за интензивирање на законодавниот процес на имплементациониот апарат, евалуацијата на законите и слично. Мислам дека тоа би било да се прошири малку точката.

Радмила Шекеринска:

Благодарам.

Јас иницијално го мислев истото тоа кога го добив предлогот на заклучоците, меѓутоа проверивме минатиот пат дека Националната програма формално ја усвојува Владата и дека не можеме ние тоа да го ...

Димитар Мирчев:

Затоа јас реков да го потврдуваме текстот што сме го добиле и да се даде подршка.

Радмила Шекеринска:

Ајде да провериме уште еднаш која ни е формалната обврска како Собрание да не си земеме повеќе, ама и да не се откажеме од нашата позиција.

Се согласувам, имаше неколку конкретни предлози кои можеби во една нова формулација, меѓутоа повеќе јас тоа го сфатив како препораки за понатаму како да се спроведува Националната програма и како и досега секоја од сугестиите, конкретните сугестии ќе бидат испратени до Владата. Значи, ова што беше кажано околу кривичните постапки, сугестиите околу работните групи од стопанството и од невладиниот сектор, околку Европската повелба за регионални јазици итн. Значи имаше повеќе и тие обично како стенограми ги испраќаме до Владата како конкретни сугестии, а овие се само формални заклучоци за кои што имаме консензус. Зашто, за секоја од овие точки можеби нема да имаме 100% консензус, меѓутоа биле кажани, немаше некои различни мислења и мислам дека и Владата нема да има проблем да ги прифати.

Владо Камбовски:

Да влезат сите овие сугестии околу безбедносниот систем, граѓанското законодавство, затоа што тие се дел од хармонизацијата со правото на Европската унија сфатено во поширока смисла. Тоа не е само усогласување со регулативите и директивите, туку тоа се подрачја на партикуларно законодавство на државите членки на Европската унија, но законодавство кое меѓусебно се усогласува и надвор од она што се компетенции на Европската унија да донесува директиви и регулативи.

Радмила Шекеринска:

Не само тоа, функционирањето на безбедносните сили се смета како една од основите на функционирање на правна држава, човекови права, па затоа се и во Националната програма.

Владо Камбовски:

И да не постои критериум нив треба да ги има.

Радмила Шекеринска:

Секој од овие закони кои што е на списокот, само дел од нив се врзани за некоја европска регулатива. Еден дел се обврска за подобрување на правниот

систем во Република Македонија и немаат конкретна врска со некој правен пропис.

Дали некој друг бара збор?

Има збор господинот Кенан Хасипи, повелете.

Кенан Хасипи:

Погрешно го читам, меѓутоа би сакал малку да се преформулира третиот заклучок. Зошто, вака како што е формулиран третиот заклучок подразбира сите закони што ќе бидат донесени работните верзии да ни бидат доставени. Да ни бидат доставени работните верзии за кои е предвидена јавна расправа.

Радмила Шекеринска:

Определени закони утврдени во Анексот 2.

Кенан Хасипи:

Каде е тоа напишано?

Радмила Шекеринска:

Во последните два реда каде што се вели "по определени закони утврдени во Анексот 2".

Кенан Хасипи:

Во ред, тоа е утврдено, значи тоа е прецизирано.

Радмила Шекеринска:

Јас сакам да најавам дека доколку стигнат овие текстови, особено кај Законот за јавна администрација за кој што беше потврдено дека е во овој пакет и Законот за здружение на граѓани и фондации во текот на февруари ќе организираме јавна расправа, бидејќи и за едниот и за другиот има големи интереси. Се согласувам дека државната администрација понекогаш многу повеќе зависи од овие другите службеници, отколку само од државните службеници.

Ви благодарам на вниманието и на препораките.

Со тоа ја прогласувам за завршена денешната седница.

(Седницата заврши со работа во 12,07 часот)